

kunne komme til endnu større Økonomi, end den af Udvalget forudsatte. Udvalget har jo — og det er Udvalget jo enigt om — i sin Betænkning stillet Forslag om eller i det mindste, selv om det ikke er stet i Forslagsform, henstillet til den højtærede Minister at udarbejde et Forslag inden for den nuværende finansielle Grænse, thi vi tro, at det overhovedet ikke vil lykkes at gennemføre et Søværnsforslag ud over den Grænse, som vi for Øjeblikket have. Det er altsaa et Forslag, som hele Udvalget har været enigt om; en større Del — søjes der til senere i samme Stykke — mener endog saa, at vi bør gaa betydeligt ned under den nuværende finansielle Grænse. Naar vi altsaa have opfattet dette som et Forslag fra Udvalget — og jeg mener, at Udvalget her vil være i Overensstemmelse med Folketinget — kan jeg ikke rigtig forstaa, at den højtærede Minister har forelagt sit Forslag paa ny med den finansielle Grænse, som stet er, og jeg kan ikke nægte, at jeg vilde have betragtet det som langt heldigere, dersom den højtærede Minister til den Kommission, som han nedsatte, havde sagt omtrent som saa: Udarbejd mig et Forslag inden for denne finansielle Grænse, saa faar jeg at se, hvordan det kommer til at se ud, og jeg vil da, hvis jeg overhovedet tror, det er i Marinens Tarv, forelægge det for Folketinget. Det har Ministeren ikke gjort, og der er det netop jeg tror, at han ikke har mødelkommet Udvalget — og det Udvalget som Helhed — og der tror jeg, at Ministeren har gjort lidt Uret ikke alene mod Marinen, men ogsaa mod Udvalget og Tinget. Der bliver sagt i disse Pjecer, som bleve omdelte fra forskellige Sider, at Marinen hidtil ligesom har været Nationens Røledægge. — Ja, jeg tror, der var en Tid, da det var saaledes, der kunde maaske komme en Tid, da det igen kunde blive saa. Men jeg siger, at de Herrer Officerer maa ikke undre sig over, at vi efter den Maade, hvorpaa overhovedet vort Forsvarsvæsen er blevet ordnet i de senere Aar, ere komne til at se noget anderledes paa hele Forsvarsvæsenet, end vi have gjort tidligere, og naar vi overhovedet se saaledes paa det, saa ligger der efter min Opfattelse et stort Ansvar ikke alene paa Marineministeren, men ogsaa paa samtlige Officerer i Marinen. Og hvorfør lægger jeg dette store Ansvar over paa Marineministeren? Ja, det er netop af den Grund, at den Gang man begyndte at ville oparbejde en Stemmning for den Udvikling af vort Forsvarsvæsen, som det har faaet i de senere Aar, stod den højtærede Minister ikke alene og var en stille Tilhører til de Udtalelser,

der da kom frem, men han var mere: han var med til at underskrive de provisoriske Budgetter, som afstedkom disse Forslag. Ja, han gjorde, hvad der efter min Opfattelse var endnu værre: han paabød sine underordnede ikke at tale til Forsvar for Søværnet mod Hæren. Jeg erindrer, at i Begyndelsen af Tirerne var der paa Stabelen en Pjece, som ogsaa var skreven af de Herrer Søofficerer, men jeg erindrer lige saa tydelig, at den højtærede Minister kvalte denne Pjece, og den kom altsaa ikke frem. Jeg siger derfor, at den højtærede Minister har et stort Ansvar. Nej, var den højtærede Marineminister, den Gang Tanken kom op om at ordne vort Forsvarsvæsen paa den Maade, som det blev ordnet, kommen til Folketinget og havde sagt: Jeg slaar Følge med de Herrer, og jeg gaar ud og overbeviser Folket om, at den rette Maade at ordne Forsvarsvæsenet paa, er at skaffe os en bedre Søværnslov, thi det er Søværnet, der skal optage Kampen i første Linie; hvis den ærede Marineminister havde gjort dette og sagt til sine Officerer: Kom med og hjælp mig til dette! — saa havde Stillingen været en anden, saa kan det være, at de Herrer Officerer af Landhæren ikke saa let havde kommet afsted med deres Agitation, som de kom, og de havde maaske kunnet finde dobbelt Anledning til at gaa ud og danne Hopsa med Kvinderne for overhovedet at faa dem med i Agitationen — saa haardt vare de stedte, at det endog saa var nødvendigt for dem at gaa den Vej. Jeg gentager det: Havde vi haft Marineministeren og Flaadens Officerer paa vor Side, vilde Stillingen have været en anden, og den højtærede Minister vilde være kommen til at indrømme, at Marinen er Nationens Røledægge, og vilde maaske have faaet, hvad han ønskede. Nu er Stillingen en anden. Efter at vi nu ere komne til at staa i det, som vi staa, økonomisk set, maa den højtærede Marineminister og Regeringen kunne forstaa vor Stilling her i Folketinget, at vi ere ikke saa lidt mere tilbageholdende end tidligere, naar det har gjaldt Marinens Udvikling. Jeg mindes endnu, at i 1880, den Gang den nugældende Søværnsordning blev vedtagen, kom den frem for Forslaget om Hærens Ordning, og jeg mindes saa godt, at man mente, at Søværnsloven skulde være i Stand til at trække Hærorrdningen igennem. Som Følge deraf blev der stillet Forslag om, at Søværnsloven, der medførte en Forsøgelse i Udgifterne den Gang af ca. 400,000 Kr., fik en Paragraf, hvori der sagdes, at denne Lov maatte ikke træde i Kraft før samtidig med Hærløven. Men da den daværende Ordfører, Grev Holstein til Bedreborg, anbe-